

Om lagerföljden inom kritformationen vid Malmö.

Af

B. LUNDGREN.

I närmaste trakten kring Malmö gå, såsom bekant, flera af kritformationens aflagringar i dagen, så skrifkrita vid Tullstorp och Qvarnby, Saltholmskalk vid Limhamn; vid Annetorp jemte Saltholmskalk äfven Faxekalk och Limsten, och vid sistnämnda ställe kan man äfven iakttaga, att Saltholmskalken öfverlagrar Faxekalken, ehuru detta under de senare åren ej kunnat så tydligt ses, som då professor JOHNSTRUP upptog profilerna derstädes (Oversigt over det K. D. Videnskabs Selskabs Forhandl. o. s. v. for 1866, N:o 6). Skrifkritans förhållande till de öfriga kritbildningarna kan emellertid ingenstädes iakttagas, lika litet som hvad som ligger under Saltholmskalken vid Limhamn och Faxekalken vid Annetorp. År 1877 läto stadsfullmäktige i Malmö nedslå 2 borrhål straxt söder om

---

1) Jag vill härvid endast anmärka, att af de till sin höjd kända skalbankarne knappast två finnas, som hafva *samma* höjd. Äfven dessa vittna likasom terrasserna om, att landets stigning har gått jemnt och att man åtminstone icke i det stora hela har skäl att antaga några stötvisa nivåförändringar.

staden, till resp. 500 och 600 fot, och från det förra af dessa borrhål har äfven tagits en serie borrhprof, hvilken värdefulla samling af Malmö Drätselkammare godhetsfullt öfverlemnats till Lunds Geologiska Museum. Genom granskning af dessa borrhprof kan man med någorlunda säkerhet uttala sig om lagerföljden i de genomgångna kritbildningarna, och de i tidningen Sydsvenska Dagbladet Snällposten för 1877, N:o 111, förekommande uppgifterna torde ej göra en sådan granskning helt och hållet öfverflödig. Från borrhålet N:o 1, vid hvilket arbetet utfördes af ingenjör N. K. RYGAARD, föreligga 26 borrhprof, och vid sidan af redogörelsen för profvens beskaffenhet meddelar jag den tolkning, till hvilken de enligt min mening kunna anses berättiga. Profven börja vid 22 fots djup och torde det öfverliggande få anses såsom lösa jordlager.

22—28	fot.	Profvet grofkornigt; hvit ej affärgande kalksten; mycken ljusgrå flinta; bryozoeer, korn af fältspat och qvarts.	} Alla karakterer gifva vid handen att dessa prof, från 22 fot till och med 114,40 utgöras af Saltholmskalk; troligtvis bildar Saltholmskalk äfven en del af nästföljande prof (114,40—130), under det att den större delen deraf torde vara att betrakta såsom Faxekalk.
28—61	»	finkornigare, annars såsom föregående.	
61—80	»	såsom föregående; bryozoeer.	
80—110	»	grofkornigare; ett par stycken nog stora att kunna igenkännas såsom Saltholmskalk; bryozoeer, echinittagg.	
110—113	»	grofkornigt med igenkännliga stycken af Saltholmskalk; bryozoeer, echinittagg, stjelkled af Bourgueticrinus?	
113—114,40	»	såsom föregående; bryozoeer, Serpula?	
114,40—130	»	mycket finkornig; föga grå flinta; de flesta kalkkornen äro mera rent hvita, än i föregående prof, dock förekomma äfven rätt många gula, eller rostbruna; bryozoeer.	

130—141	» fot.	mycket finkornig, nästan utan flinta, annars såsom föregående.	} gående, dels deras likhet med sönderstött Faxekalk i hög grad sannolikt, att dessa lager utgöras af Faxekalk (114,40—207), ehuru sannolikt något af det öfversta profvet är Saltholmskalk.	
141—171	»	finkornig; flinta i högst ringa mängd; annars såsom föregående.		
171—175	»	såsom föregående, men finkornigare.		
175—207	»	såsom föregående.		
207—277	»	mycket finkornig, gråhvit, affärgande; nästan ingen flinta.	} Det synes mig ej kunna med full säkerhet afgöras, huruvida i profven från 207—459 föreligger en vexling mellan Saltholmskalk och Skrifkrita, eller huruvida hela lagerserien utgöres af mer och mindre hårda och affärgande lager af Saltholmskalk. De synas bestå af för oren kalk för att det skulle vara anledning att hänföra alltsammans till Skrifkrita. FORCHHAMMER afbildar, (Forhandl. ved de Skand. Naturforsk. femte möde 1847, s. 550) i den efter borrhprof uppgjorda profilen från Bröndbyeöster, ett fots-tjockt lager af Saltholmskalk, inneslutet inom Skrifkritans öfversta del.	
277—292	»	såsom föregående.		
292—302	»	såsom föregående, dock ej fullt så mycket affärgande; i profvet ett stycke Saltholmskalk.		
302—343	»	något gröfre än föregående, helt svagt affärgande; nästan ingen flinta.		
343—367	»	såsom föregående.		
367—390	»	finkornigare och mera affärgande än föregående.		
390—416	»	finkornig, något affärgande; nästan genomskinlig flinta.		
416—438	»	mycket finkornig, gråaktig, affärgande; så godt som ingen flinta.		
438—445	»	finkornig, gulaktig, ej affärgande; genomskinlig flinta.		
445—446,5	»	såsom föregående, gulare.		
446,5—459	»	mycket finkornig, gulaktig, ej affärgande.		
459—469	»	hvit, affärgande; föga flinta.		} Dessa prof synas otvifvelaktigt böra räknas till Skrifkrita.
469—479	»	såsom föregående.		
479—489	»	såsom föregående.		
489—500	»	såsom föregående.		

Det måste beklagas, att från borrhålet N:o 2 ej föreligger en lika fullständig serie borrhprof, enär det skulle varit af stort intresse att jemföra lagerföljden på dessa bägge ställen, och de i den ofvan nämnda tidningsuppsatsen meddelade uppgifterna, om de genomgångna lagrens natur, äro ej af den beskaffenhet,

att de medgifva bildandet af ett säkert omdöme om deras geologiska förhållande, om det ock tyckes framgå, att hårdare kalkstenslager (Saltholmskalk antagligen till ett djup af 334 fot) öfverlagrar mjukare dylika (skrifkrita). Från borrhålet N:o 2, vid hvilket arbetet utfördes af Herr A. WISTELIUS, föreligger blott ett borrhuf, näml. från 600 fots djup, och detta prof utgöres otvifvelaktigt af skrifkrita, ehuru den synes vara mindre ren, än vanlig skrifkrita.
